

Från internet tidningen Dagens PS, rubriken Förslag till Medborgarlön. (2026-01-08)

Nya förslaget: 14 000 i månaden utan att göra något

Finland vill göra nytt försök med basinkomst

Kortare arbetsdag? Fyradagars-vecka? Eller rentav en basinkomst för alla utan krav på arbete eller andra villkor? Nu vill fler testa basinkomst. (Foto: Pontus Lundahl/TT)

Torbjörn Karlgren

Torbjörn Karlgren

Uppdaterad: 07 jan. 2026

Publicerad: 06 jan. 2026

En basinkomst för alla utan villkor och krav? Finland och Irland har testat. Nu kommer förslag och krav på 1 300 euro i månaden utan jobb.

Allt fler målar upp ett perspektiv där många människor inte längre behövs i arbetslivet eller där den arbetsinsats som behövs motsvarar färre timmar per arbetsdag.

Arbetsgivare är naturligtvis inte intresserade av den utvecklingen, utan ser teknikens framfart som en möjlighet att rationalisera och automatisera, med färre anställda och ökade vinster som mål.

Löner: Sverige sämst i Norden. Dagens PS

Irland och Finland har testat

Ett annat spår i diskussionen är medborgarlön eller basinkomst. Det har testats i två EU-länder.

Irland testade 2022-2025 en basinkomst på 1 300 euro per månad, strax under 14 000 svenska kronor, för 2 000 konstnärer.

Då hade Finland redan testat en gång. 2017-2018 fick 2 000 arbetslösa i Finland en skattefri basinkomst på 560 euro per månad under 2 år.

Man ville se hur socialförsäkringarna kunde anpassas till förändringar i arbetslivet i Finland, men experimentet anses för begränsat för att man ska kunna dra några långtgående slutsatser.

Medborgarlön: Teknikevolution eller oansvarig utopi? Dagens PS

Ledigt för lönesamtal eller ledigt med lön? Nu finns förslag på ett nytt experiment med basinkomst efter två framgångsrika försök inom EU. (Foto: Adam Wrafter/TT)

ANNONS

Senaste nytt

Mådde bättre med basinkomst

Det man kunde se var att de som fick en basinkomst var mer nöjda med sina liv och upplevde en lägre psykisk belastning än personerna i jämförelsegruppen.

Nu vill finska De gröna ha ett nytt experiment med basinkomst i Finland, skriver Uusi Suomi.

”Experimentet med basinkomst i Irland gav så uppmuntrande resultat att ett nytt experiment med basinkomst i Finland bör inkluderas i nästa regeringsprogram”, säger De grönas Oras Tynkkynen.

Vill se nytt försök i Finland

Tynkkynen vill se ett nytt experiment och att det blir en del av Finlands nästa regeringsprogram.

”Erfarenheterna från det irländska experimentet med basinkomst är uppmuntrande för både de deltagande och samhället. Välbefinnandet för de deltagande personerna förbättrades, och de kunde fokusera bättre på att skapa konst – och tjäna mer på det”, summerar Tynkkynen.

”Lönsamt för samhället”

De gröna skriver att experimentet på Irland kostade cirka 35 miljoner euro per år men nettokostnaden stannade vid drygt 20 miljoner euro, eftersom skatteintäkterna ökade och man sparade in på sociala utgifter.

”Enligt studien gav varje euro som spenderades på det irländska experimentet med basinkomst fördelar på 1,4 euro för samhället. Experimentet var därför lönsamt ur ett samhällsekonomiskt netto”, hävdar Tynkkynen.

ANNONS

EU tvingar fram snack om lön – tabu på svenska jobb bryts upp. Dagens PS

Läs mer från Dagens PS - vårt nyhetsbrev är kostnadsfritt: